

Äänekosken kaupungin osallistuminen Keski-Suomen seutukaupunkityöryhmään ja edustajien nimeäminen

KH 02.03.2026
100/00.04.01/2026

Asian tausta

Keuruulla on tehty 8.12.2025 valtuustoaloite ”Keski-Suomen seutukaupungit yhdessä - ratkaisuja tulevaisuuden kuntien rakentamiseksi”. Valtuustoaloitteessa ehdotettiin, että Keski-Suomeen perustetaan seutukaupunkien kesken työryhmä, jonka tehtävänä on käydä systemaattisesti läpi kuntien normitusta ja pohtia, millä tavoin voimme sallia erilaistumiskehityksen vahvistaen kokoluokkamme kuntien kehittymistä ja älykästä sopeutumista. Työryhmä asetettaisiin koko valtuustokaudeksi ja työryhmä voisi itse asettaa itselleen tavoitteet ja työohjelman.

Keuruun kaupunginjohtaja on ollut aloitteen johdosta yhteydessä Keski-Suomen seutukaupunkien kaupunginjohtajiin sekä Mänttä-Vilppulan kaupunginjohtajaan. Keuruun kaupunki on päättänyt perustaa Keski-Suomen seutukaupunkityöryhmän ja Keuruun kaupunki on 19.2.2026 lähettänyt Keuruun kaupunginvaltuuston pöytäkirjanotteen koskien Keski-Suomen seutukaupunkityöryhmää.

Keuruun kaupunki pyytää Jämsän, Saarijärven, Viitasaaren, Äänekosken ja Mänttä-Vilppulan kaupunginhallituksia kutakin nimeämään työryhmään 1-2 edustajaa siten, että mukana olisi luottamushenkilö ja viranhaltija. Lisäksi Keuruun kaupunki esittää, että työryhmään osallistuvat kaupungit vastaavat työryhmään nimeämiensä henkilöiden kustannuksista.

Jokainen kaupunki tekee itsenäisen päätöksen aloitteessa esitetyn kaltaiseen työryhmään nimettävistä henkilöistä ja työryhmän toimintaan osallistumisesta.

Äänekosken kaupunki on käynnistänyt talouden tasapainotuksen, sillä kaupungin taloudellinen tilanne ja tulevaisuuden näkymät talouskehityksen suhteen ovat haastavat. Samalla kun tarkastellaan olemassa olevien rakenteiden optimointimahdollisuuksia, tulee myös uusien toimintamallien mahdollisuuksia ja toisaalta riskejä sekä kustannusvaikuttavuutta arvioida vastuullisesti. Päällekkäisiä tai tarpeettomia toimintoja ei tule ottaa käyttöön, mutta toimijatarpeeseen osuvat ja vaikuttavat ratkaisut ovat tavoiteltavia. Työryhmään osallistumisen hyviä ja kielteisiä puolia on arvioitu alla.

Työryhmään liittymistä puoltavia näkökulmia

Työryhmä voisi mahdollistaa keskenään samankaltaisessa tilanteessa olevien Keski-Suomen seutukaupunkien neuvotteluvoimaa maakunnallisissa rakenteissa.

Perustettu työryhmä on rakenteellisesti kevyt ja joustava tapa edistää kaupunkien välistä yhteistyötä. Työryhmään osallistuminen

ei edellytä suurta alkupanosta eikä siitä aiheudu merkittävässä määrin toiminnasta riippumattomia hallinnollisia kuluja.

Työryhmään liittymisen vastaisia näkökulmia ja riskejä

Suomessa on jo valtakunnallinen seutukaupunkiverkosto, joka toimii yhteistyön, tiedonvaihdon ja edunvalvonnan kanavana. Tätä verkostoa sekä siihen liittyvää seutukaupunkiohjelmaa koordinoidaan valtion ja kaupunkien yhteisissä rakenteissa. Normituksen muutoksiin tähtäävässä työssä on vähintään yhtä tärkeää saada muutostarpeet viestittyä vaikuttavasti kuin tunnistaa muutostarpeita. Valtakunnallista seutukaupunkiverkostona voidaan pitää valtionpolitiikkaan vaikuttamiseen soveltuvampana alustana kuin alueellista työryhmää. Verkostojen työnjaon tulisi olla selkeä, jotta eri verkostojen roolit eivät hämärry ja erityisesti tämä korostuu osittain päällekkäisissä verkostoissa.

Keuruun kaupungissa on työryhmää perustettaessa esitetty Mänttä-Vilppulan työryhmään kutsumisen perusteina tiettyjä kuntien välisiä yhteistyörakenteita. Yhteistyörakenteiden huomioiminen työryhmien kokoonpanoissa on järkevää, mutta nykyisellään tai suunnitellussa muodossaan Äänekosken kaupungin yhteistyörakenteet vastaavissa asioissa eivät noudata perustetun työryhmän kokoonpanoa eikä Äänekoski myöskään toimi vastuukuntana, joka voisi ottaa omaa asemaansa laajemmin kantaa näitä koskeviin asioihin.

Työryhmään kutsuttavat kaupungit ovat samankaltaisesta tilanteestaan ja yhteisistä intresseistään huolimatta ja osin niistä johtuen myös toistensa kilpailijoita. Kilpailuasetelma kaupunkien välillä on omiaan vaikeuttamaan yhteistyötä, jonka tavoitteena on vahvistaa kuntien kehittymistä.

Työryhmän käynnistysvaiheessa ei ole vielä tietoa siitä, millaiseksi työryhmän tavoitteet ja työskentelytavat muodostuvat. Käynnistysvaiheeseen luontaisesti liittyvä epävarmuus tekee kustannusten sekä hyötyjen ennakkoinnista haastavaa. Niukassa resurssitilanteessa työryhmän tehtävän ja roolin tulisi olla kirkas osallistumiseen käytettävien kustannusten oikeuttamiseksi.

Työryhmän tavoitteiden ja resurssien oikeasuhtaisuus ei ole työryhmän käynnistysvaiheessa vielä selvillä. Viranhaltijoiden työkuorma on jo entuudestaan suuri. Jos työryhmälle asetetaan isoja tavoitteita ilman omaa rahoitusta tai koordinaattoria, vaarana on, että työryhmä jää keskustelufoorumiksi ilman toimeenpanon voimaa, jolloin se ei myöskään tuota konkreettisia tuloksia vaan kuormittaa osallistujia ilman merkittäviä vaikutuksia.

Yhteenveto edellä esitetyistä näkökulmista

Työryhmään osallistuminen on hallintorakenteiden kannalta helppoa ja vähäriskistä. Työryhmä voi tuottaa seutukaupunkien välistä yhteistyötä ja vahvistaa Äänekosken kanssa samankaltaisessa tilanteessa olevien kuntien ääntä suhteessa hyvinvointialueeseen, valtioon ja Keski-Suomen liittoon. Työryhmän käynnistysvaiheessa

verkoston hyötyjä ei kuitenkaan kyetä vielä todentamaan ja käytänteet ovat vakiintumattomia. Työryhmän tavoitteiden ollessa epäselvät ei voida myöskään luotettavasti arvioida, ovatko tavoitteet yhdenmukaisia Äänekosken kaupungin tavoitteiden kanssa tai onko työryhmä paras tapa edistää niiden toteutumista. Työryhmän toimintaan osallistumisesta aiheutuu kuitenkin suoria kustannuksia ja lisäksi osallistumiseen kuluu työaikaresursseja.

Valmistelija Hallintopäällikkö Henriikka Mäkelä, puh. 040 480 1074

Esittelijä Kaupunginjohtaja Matti Tuononen

Päätösehdotus Päätösehdotus esitellään kokouksessa.

Päätös